

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 7 Νοεμβρίου 2023
(OR. en)

14637/23

Διοργανικός φάκελος:
2023/0387 (NLE)

ECOFIN 1087
FIN 1092
UEM 338

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 28ης Ιουλίου 2021, σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λιθουανίας

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

**για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 28ης Ιουλίου 2021,
σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου
ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λιθουανίας**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας¹, και ιδίως το άρθρο 20 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

¹ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Μετά την υποβολή του εθνικού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («ΣΑΑ») από τη Λιθουανία στις 14 Μαΐου 2021, η Επιτροπή πρότεινε στο Συμβούλιο τη θετική αξιολόγησή του. Στις 28 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο ενέκρινε τη θετική αξιολόγηση με εκτελεστική απόφαση («εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021»)¹.
- (2) Δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά κάθε κράτους μέλους για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη επρόκειτο να επικαιροποιηθεί έως τις 30 Ιουνίου 2022 σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη. Στις 30 Ιουνίου 2022 η Επιτροπή υπέβαλε τα αποτελέσματα της εν λόγω επικαιροποίησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (3) Στις 30 Ιουνίου 2023, η Λιθουανία υπέβαλε στην Επιτροπή τροποποιημένο εθνικό ΣΑΑ, το οποίο περιλαμβάνει κεφάλαιο για το REPowerEU σύμφωνα με το άρθρο 21γ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (4) Το τροποποιημένο ΣΑΑ λαμβάνει επίσης υπόψη την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και περιλαμβάνει αιτιολογημένο αίτημα προς την Επιτροπή για την υποβολή πρότασης τροποποίησης της εκτελεστικής απόφασης της 28ης Ιουλίου 2021 σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 σύμφωνα με το οποίο το ΣΑΑ δεν είναι πλέον εν μέρει εφικτό λόγω αντικειμενικών περιστάσεων. Οι τροποποιήσεις του ΣΑΑ που υπέβαλε η Λιθουανία αφορούν 46 μέτρα και επιμέρους μέτρα.

¹ Βλ. έγγραφα ST 10477/21 INIT και ST 10477/21 ADD 1 στον ιστότοπο <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) Στις 14 Ιουλίου 2023, το Συμβούλιο απηύθυνε συστάσεις προς η Λιθουανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Το Συμβούλιο συνέστησε στη Λιθουανία, μεταξύ άλλων, να αναλάβει δράση για τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας, για τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, για την ενίσχυση της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών, για τη βελτίωση της κοινωνικής στέγασης, καθώς και για τη συνέχιση της ταχείας εφαρμογής του ΣΑΑ και των προγραμμάτων πολιτικής συνοχής.
- (6) Προτού υποβληθεί το τροποποιημένο ΣΑΑ, διεξήχθη διαδικασία διαβούλευσης σύμφωνα με το εθνικό νομικό πλαίσιο, με τη συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών αρχών, κοινωνικών εταίρων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, οργανώσεων νεολαίας και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών. Η σύνοψη των διαβουλεύσεων υποβλήθηκε μαζί με το τροποποιημένο εθνικό ΣΑΑ. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του τροποποιημένου ΣΑΑ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού.

Αίτημα δανειακής στήριξης βάσει του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

- (7) Το τροποποιημένο ΣΑΑ που υπέβαλε η Λιθουανία περιλαμβάνει αίτημα δανειακής στήριξης έξι πρόσθετων μέτρων.

- (8) Στη συνιστώσα 2 (Πράσινος μετασχηματισμός της Λιθουανίας), η Λιθουανία πρότεινε να προστεθεί μεταρρύθμιση που αποβλέπει στην κινητοποίηση δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για την επίτευξη των στόχων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν, καθώς και στην αύξηση της ελκυστικότητας της Λιθουανίας για επενδύσεις σε πράσινα χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Αυτό αναμένεται να επιτευχθεί μέσω του λιθουανικού σχεδίου δράσης για την πράσινη χρηματοδότηση 2023-2026. Επιπλέον, το Κέντρο Γνώσεων και Ικανοτήτων στον τομέα της Πράσινης Χρηματοδότησης, το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης 2023-2026 για την πράσινη χρηματοδότηση, έχει ως σκοπό να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος επίσημης βιωσιμότητας στη Λιθουανία βάσει διεθνών πρακτικών, να διασφαλίσει τη διάδοση συναφών πληροφοριών σχετιζόμενων με τη βιωσιμότητα, να συντονίσει τη συνεργασία μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και της ακαδημαϊκής κοινότητας και να προωθήσει τη Λιθουανία στον τομέα της βιώσιμης χρηματοδότησης.
- (9) Στη συνιστώσα 5 (Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ένα συνεκτικό πλαίσιο για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας και των επιχειρήσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας), η Λιθουανία πρότεινε να προστεθεί μια επένδυση που θα προβλέπει τη δημιουργία ενός χρηματοδοτικού μέσου με στόχο την παροχή είτε κοινοπρακτικών δανείων και δανείων μειωμένης εξασφάλισης είτε άμεσων δανείων, μεταξύ άλλων, σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη πράσινων βιομηχανικών τεχνολογιών και στη βιομηχανική ανάπτυξη υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η επένδυση αυτή απευθύνεται στις επιχειρήσεις και αποσκοπεί στη στήριξη της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, καθώς και της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.
- (10) Στη συνιστώσα 6 (Αποτελεσματικός δημόσιος τομέας και προϋποθέσεις για την ανάκτηση μετά την πανδημία), η Λιθουανία πρότεινε να προστεθεί μια μεταρρύθμιση που αποσκοπεί στη βελτίωση των κεντρικών δημόσιων συμβάσεων μέσω του κεντρικού οργανισμού προμηθειών, καθώς και μια νέα επένδυση με τη μορφή εισφοράς κεφαλαίου ύψους 150 εκατ. ευρώ στο INVEGA (εθνικό αναπτυξιακό ίδρυμα της Λιθουανίας), με την οποία αναμένεται ότι θα βελτιωθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση στη Λιθουανία.

- (11) Στη συνιστώσα 7 (Περισσότερες ευκαιρίες για όλους να οικοδομήσουν ενεργά την εθνική ευημερία), η Λιθουανία πρότεινε να προστεθεί μεταρρύθμιση που αποσκοπεί στον περιορισμό του κατακερματισμού όσον αφορά τον σχεδιασμό και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών απασχόλησης και άλλων συναφών υπηρεσιών, καθώς και στην ενίσχυση των ικανοτήτων των κοινωνικών λειτουργών.
- (12) Στη συνιστώσα 8 (REPowerEU), η Λιθουανία πρότεινε να προστεθεί μια επένδυση που συνίσταται στην εκτέλεση χρηματοδοτικού μέσου για την προώθηση της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Πρόκειται για δημόσια επένδυση σε Ταμείο, με σκοπό την παροχή δανειακής στήριξης σε ιδιωτικούς φορείς, καθώς και σε δημόσιους φορείς με δραστηριότητες ανάλογες εκείνων των ιδιωτικών φορέων, για την ανάπτυξη της δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ηλιακή και χερσαία αιολική ενέργεια.

Επικαιροποιήσεις βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

- (13) Το τροποποιημένο ΣΑΑ που υπέβαλε η Λιθουανία επικαιροποιεί δύο επιμέρους μέτρα ώστε να ληφθεί υπόψη η επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά, η οποία μειώθηκε από 2 224 195 119 EUR¹ σε 2 099 135 822 EUR¹. Σύμφωνα με το άρθρο 21γ παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε μείωση της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν στα κεφάλαια για το REPowerEU μέτρα που αναφέρονται στις ήδη εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Συμβουλίου χωρίς να απαιτείται κλιμάκωση, έως ποσό εκτιμώμενου κόστους ίσο με την εν λόγω μείωση.

¹ Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη χρηματοδοτική κατανομή μετά την αφαίρεση του αναλογικού μεριδίου της Λιθουανίας στις δαπάνες του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 11 του εν λόγω κανονισμού.

- (14) Σε αυτή τη βάση, η Λιθουανία τροποποίησε δύο στόχους από ένα επιμέρους μέτρο και έναν στόχο άλλου επιμέρους μέτρου στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (Πράσινος μετασχηματισμός της Λιθουανίας). Ειδικότερα, η τροποποίηση αυτή αφορά τον στόχο 23 και τον στόχο 24 σχετικά με τη δημιουργία νέας δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ) (Στήριξη για την κατασκευή χερσαίων σταθμών ΑΠΕ (ηλιακής και αιολικής ενέργειας) και μεμονωμένων εγκαταστάσεων αποθήκευσης) στο πλαίσιο της επένδυσης B.1.1.2 και τον στόχο 49 για τον τομέα των κτιρίων επίδειξης που ανακαινίζονται με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας (Επικαιροποίηση και δοκιμή στην πράξη πακέτων και προτύπων ανακαίνισης κτιρίων και δημιουργία μεθοδολογίας για την ανάπτυξη αειφόρων πόλεων) στο πλαίσιο της επένδυσης B.1.3.1. Οι στόχοι 23 και 24 θα πρέπει να αφαιρεθούν από το επιμέρους μέτρο B.1.1.2. και να προστεθούν στο επιμέρους μέτρο H.1.3.2 (REPowerEU). Επιπλέον, ο στόχος 49 θα πρέπει να αφαιρεθεί από το επιμέρους μέτρο B.1.3.1. και να προστεθεί στο επιμέρους μέτρο H.1.1.1 (REPowerEU). Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

Τροποποιήσεις βάσει του άρθρου 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

- (15) Οι τροποποιήσεις του ΣΑΑ που υπέβαλε η Λιθουανία λόγω αντικειμενικών περιστάσεων αφορούν 44 μέτρα και επιμέρους μέτρα.

- (16) Η Λιθουανία εξήγησε ότι πέντε μέτρα και επιμέρους μέτρα δεν είναι πλέον πλήρως εφικτά, λόγω του υψηλού πληθωρισμού. Τόσο ο πληθωρισμός τιμών όσο και οι πληθωριστικές πιέσεις στους μισθούς διατηρήθηκαν σε υψηλά επίπεδα στη Λιθουανία, από τα τέλη του 2021 έως τα τέλη του 2022, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους, για παράδειγμα το κόστος κατασκευής και εξοπλισμού, επηρεάζοντας έτσι τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο φιλοδοξίας των έργων στο πλαίσιο του ΣΑΑ. Αυτό αφορά, αντίστοιχα, τον στόχο 20 του επιμέρους μέτρου A.1.3.3 (Εκσυγχρονισμός τμημάτων επειγόντων περιστατικών και μονάδων ανάνηψης περιφερειακών νοσοκομείων) της συνιστώσας 1 (Ένα ανθεκτικό στο παρόν και το μέλλον σύστημα υγείας), τους στόχους 53 και 54 του επιμέρους μέτρου B.1.3.4 (Στήριξη για ταχύτερη ανακαίνιση κτιρίων σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα πρότυπα ανακαίνισης κτιρίων), τους στόχους 55 και 56 του μέτρου B.1.4 (Αύξηση της ικανότητας απορρόφησης αερίων του θερμοκηπίου) στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (Πράσινος μετασχηματισμός της Λιθουανίας), τον στόχο 98 του επιμέρους μέτρου Δ.1.1.4 (Ενίσχυση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών) στο πλαίσιο της συνιστώσας 4 (Ποιοτική και προσβάσιμη εκπαίδευση για ολόκληρο τον κύκλο ζωής) και του στόχου 189 του επιμέρους μέτρου Z.1.2.2 (Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής και της πολυμορφίας των μέτρων στήριξης της απασχόλησης, συμβολή στην επίτευξη των στόχων του ψηφιακού και του πράσινου μετασχηματισμού και προώθηση της κυκλικής οικονομίας) στο πλαίσιο της συνιστώσας 7 (Περισσότερες ευκαιρίες για όλους να οικοδομήσουν ενεργά την εθνική ευημερία). Σε αυτή τη βάση, η Λιθουανία ζήτησε να τροποποιηθούν τα εν λόγω ορόσημα και στόχοι. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

- (17) Η Λιθουανία εξήγησε ότι τρία μέτρα και επιμέρους μέτρα δεν είναι πλέον πλήρως εφικτά, λόγω διαταραχών στην αλυσίδα εφοδιασμού. Οι διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού και οι αντίστοιχες δυσκολίες στην απόκτηση κατασκευαστικών στοιχείων για την υλοποίηση έργων έχουν επηρεάσει σημαντικά την παραγωγή και τη χρήση βιοκαυσίμων και πράσινου υδρογόνου, την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας και την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων στον τομέα των μεταφορών. Αυτό αφορά τον στόχο 46 και τον στόχο 47 του επιμέρους μέτρου B.1.2.4 (Στήριξη για την αύξηση της τοπικής παραγωγής καυσίμων ΑΠΕ (αέριο βιομεθανίου, υγρά βιοκαύσιμα δεύτερης γενιάς για τις μεταφορές και πράσινο υδρογόνο) στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (Πράσινος μετασχηματισμός της Λιθουανίας), τους στόχους 86, 87 και 88 του επιμέρους μέτρου Γ.1.5.2 (Περαιτέρω ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας) και τον στόχο 90 του επιμέρους μέτρου Γ.1.5.3 (Καινοτομία στην κινητικότητα) της συνιστώσας 3 (Ψηφιακός μετασχηματισμός για την ανάπτυξη). Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του επιμέρους μέτρου Γ.1.5.2 (Περαιτέρω ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας) αποτελούν επίσης μια σαφώς καλύτερη εναλλακτική λύση για την υλοποίηση του έργου. Στο πλαίσιο αυτό, η Λιθουανία ζήτησε την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εν λόγω οροσήμων και στόχων και την πραγματοποίηση των εν λόγω αλλαγών. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

- (18) Η Λιθουανία εξήγησε ότι τρία μέτρα και επιμέρους μέτρα δεν είναι πλέον πλήρως εφικτά εντός του αρχικού χρονικού πλαισίου, λόγω απρόβλεπτης ανάγκης να επανεξετάσουν οι φορείς ανάπτυξης το αρχικό τους ΣΑΑ προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα και η ασφάλεια του έργου. Αυτό αφορά το ορόσημο 7 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.7 (Δημιουργία κέντρου προηγμένων θεραπειών), το ορόσημο 10 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.9 (Δημιουργία πλατφόρμας ικανοτήτων των επαγγελματιών του τομέα της υγείας) και τον στόχο 11 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.10 (Ανάπτυξη μοντέλου αξιολόγησης της ποιότητας της υγειονομικής περίθαλψης) στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 (Ένα ανθεκτικό στο παρόν και το μέλλον σύστημα υγείας). Με βάση τα ανωτέρω, η Λιθουανία ζήτησε να παραταθεί το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των εν λόγω οροσήμων και του εν λόγω στόχου. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- (19) Η Λιθουανία εξήγησε ότι τρία μέτρα και επιμέρους μέτρα δεν είναι πλέον πλήρως εφικτά, λόγω της εξέλιξης της ζήτησης. Για παράδειγμα, το ενδιαφέρον των δήμων να συμμετάσχουν σε έργα όπως η ειδική υποδομή για πληρωμές χωρίς μετρητά στα σχολεία, η ζήτηση για μαθήματα λιθουανικής γλώσσας για αλλοδαπούς φοιτητές ή ο αριθμός των πανεπιστημίων που συμμετέχουν σε διεθνή δίκτυα ήταν χαμηλότερα από τα αναμενόμενα. Αυτό αφορά τους στόχους 124 και 125 του επιμέρους μέτρου Ε.1.1.3 (Ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης), τον στόχο 130 του επιμέρους μέτρου Ε.1.2.2 (Αύξηση της ζήτησης για καινοτομία στη Λιθουανία με την αξιοποίηση του δυναμικού των δημοσίων συμβάσεων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 5 (Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ένα συνεκτικό πλαίσιο για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας και των επιχειρήσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας), και τους στόχους 159 και 160 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.4.4 (Χρηματοοικονομικός γραμματισμός των μελλοντικών φορολογουμένων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 6 (Αποτελεσματικός δημόσιος τομέας και προϋποθέσεις ανάκαμψης μετά την πανδημία). Σε αυτή τη βάση, η Λιθουανία ζήτησε την τροποποίηση των εν λόγω οροσήμων και στόχων, και η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

- (20) Η Λιθουανία εξήγησε ότι έξι μέτρα και επιμέρους μέτρα δεν είναι πλέον (πλήρως) εφικτά εντός του αρχικού χρονικού πλαισίου, λόγω καθυστέρησης στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων που εκφεύγει του ελέγχου των εθνικών αρχών. Οι καθυστερήσεις αυτές οφείλονται, για παράδειγμα, σε απρόβλεπτα εμπόδια στην προμήθεια των αναγκαίων υλικών, σε απρόβλεπτες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας σε συνδυασμό με την έλλειψη τοπικής παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην ανεπαρκή συμμετοχή της αγοράς, που δικαιολογούν την ανάγκη τροποποίησης του πεδίου εφαρμογής της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Αυτό αφορά τον στόχο 19 του επιμέρους μέτρου A.1.3.2 (Εκσυγχρονισμός των κέντρων εμπειρογνωμοσύνης στην ομάδα των λοιμωδών νοσημάτων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 (Ένα ανθεκτικό στο παρόν και το μέλλον σύστημα υγείας), τον στόχο 22 του επιμέρους μέτρου B.1.1.1 (Προπαρασκευαστικές εργασίες για την ανάπτυξη υπεράκτιων εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας και συναφών υποδομών), το ορόσημο 30 του μέτρου B.1.2 (Κινητικότητα χωρίς ρύπανση του περιβάλλοντος), τον στόχο 52 του επιμέρους μέτρου B.1.3.3 (Προώθηση της προμήθειας δομικών προϊόντων και υπηρεσιών που επιταχύνουν την ανακαίνιση κτιρίων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (Πράσινος μετασχηματισμός της Λιθουανίας), το ορόσημο 138 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.1.1 (Εκσυγχρονισμός του συστήματος διαχείρισης ανθρώπινων πόρων στον δημόσιο τομέα) στο πλαίσιο της συνιστώσας 6 (Αποτελεσματικός δημόσιος τομέας και προϋποθέσεις ανάκαμψης μετά την πανδημία) και τον στόχο 187 του επιμέρους μέτρου Ζ.1.2.1 (Βελτιστοποίηση και βελτίωση των επιχειρησιακών διαδικασιών των υπηρεσιών απασχόλησης, εξασφαλίζοντας συστηματικό προσανατολισμό προς τον πελάτη) στο πλαίσιο της συνιστώσας 7 (Περισσότερες ευκαιρίες για όλους να οικοδομήσουν ενεργά την εθνική ευημερία). Σε αυτή τη βάση, η Λιθουανία ζήτησε την τροποποίηση των εν λόγω οροσήμων, και η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 20201 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

- (21) Η Λιθουανία εξήγησε ότι για 24 μέτρα και επιμέρουςμέτρα, οι προτεινόμενες αναθεωρήσεις αποτελούν σαφώς καλύτερη εναλλακτική λύση για την υλοποίηση του έργου. Για την εφαρμογή των ίδιων μέτρων βρέθηκαν πιο αποτελεσματικοί τρόποι, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους, την επίσπευση των προθεσμιών, τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής και την αύξηση του επιπέδου φιλοδοξίας των μέτρων. Αυτό αφορά το ορόσημο 1 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.1 (Νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει την οργάνωση, τη διαχείριση και την παροχή υπηρεσιών ασθενοφόρων), την περιγραφή του επιμέρους μέτρου Α.1.1.11 (Ψηφιοποίηση του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης) στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 (Ένα ανθεκτικό στο παρόν και το μέλλον σύστημα υγείας), τους στόχους 31, 32 και 33 του επιμέρους μέτρου Β.1.2.1. (Στήριξη για την αγορά καθαρών οχημάτων από τον δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις), τον στόχο 36 του επιμέρους μέτρου Β.1.2.2 (Στήριξη για την αγορά οχημάτων δημόσιων μεταφορών μηδενικών εκπομπών), τον στόχο 41 του επιμέρους μέτρου Β.1.2.3 (Εγκατάσταση υποδομής φόρτισης οχήματος/πλήρωσης εναλλακτικών καυσίμων) και τον στόχο 51 του επιμέρους μέτρου Β.1.3.2 (Εργαλεία για τη διευκόλυνση του συντονισμού της ανακαίνισης κτιρίων και της τεχνικής βοήθειας) στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (Πράσινος Μετασχηματισμός της Λιθουανίας), τα ορόσημα 59 και 60, τους στόχους 61, 62 και 63 του επιμέρους μέτρου Γ.1.1 (Μετασχηματισμός της δημόσιας διακυβέρνησης της τεχνολογίας των πληροφοριών), τον στόχο 67 του επιμέρους μέτρου Γ.1.2 (Διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης δεδομένων και ανοικτών δεδομένων), την περιγραφή του επιμέρους μέτρου Γ.1.3 (Υπηρεσίες προσανατολισμένες στον πελάτη), το ορόσημο 74 και τον στόχο 75 του επιμέρους μέτρου Γ.1.4.1 (Ανάπτυξη τεχνολογικών πόρων λιθουανικής γλώσσας), το ορόσημο 76 και τον στόχο 77 του επιμέρους μέτρου Γ.1.4.2 (Ψηφιοποίηση και προσβασιμότητα των πολιτιστικών πόρων) και τον στόχο 82 του επιμέρους μέτρου Γ.1.4.5 (Κέντρο Αριστείας ΤΠΕ) στο πλαίσιο της συνιστώσας 3 (Ψηφιακός μετασχηματισμός για την ανάπτυξη), την περιγραφή του μέτρου Δ.1.1 (Σύγχρονη γενική εκπαίδευση — Πλαίσιο ανταγωνιστικών ικανοτήτων), το ορόσημο 99 του επιμέρους μέτρου Δ.1.1.4 (Ενίσχυση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών), το ορόσημο 115 του επιμέρους μέτρου Δ.1.4.2 (Αξιολόγηση ικανοτήτων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 4 (Ποιοτική και προσβάσιμη εκπαίδευση για ολόκληρο τον κύκλο ζωής),

τον στόχο 131 του επιμέρους μέτρου E.1.2.3. (Προώθηση της ανάπτυξης του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 5 (Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ένα συνεκτικό πλαίσιο για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας και των επιχειρήσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας), την περιγραφή του μέτρου ΣΤ.1.1. (Ένας αποδοτικός δημόσιος τομέας), το ορόσημο 139 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.1.2 (Θέσπιση κεντρικού μηχανισμού για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των διαχειριστών του δημόσιου τομέα), το ορόσημο 140 και στόχο 141 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.1.3 (Δημιουργία πλαισίου για την ανάπτυξη στρατηγικών ικανοτήτων στον δημόσιο τομέα), τα ορόσημα 148 και 149 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.3.1 (Βελτιώσεις του δημοσιονομικού πλαισίου), το ορόσημο 150 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.3.2 (Επανεξέταση δαπανών), το ορόσημο 154 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.3.5 (Ενοποίηση των εθνικών αναπτυξιακών ιδρυμάτων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 6 (Αποτελεσματικός δημόσιος τομέας και προϋποθέσεις ανάκαμψης μετά την πανδημία), το ορόσημο 164 του μέτρου ΣΤ.1.5 (Εργαλεία που έχουν στη διάθεσή τους οι επιχειρήσεις για τη διαχείριση του κινδύνου αφερεγγυότητας) στο πλαίσιο της συνιστώσας 6 (Αποτελεσματικός δημόσιος τομέας και προϋποθέσεις για την ανάκτηση μετά την πανδημία), και το ορόσημο 184 του επιμέρους μέτρου Ζ.1.1.2 (Πρόσθετα μέτρα για την αύξηση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των κοινωνικών παροχών) στο πλαίσιο της συνιστώσας 7 (Περισσότερες ευκαιρίες για όλους να οικοδομήσουν ενεργά την εθνική ευημερία). Στο πλαίσιο αυτό, η Λιθουανία ζήτησε την τροποποίηση των εν λόγω οροσήμων και στόχων και την πραγματοποίηση των εν λόγω αλλαγών, ενώ η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

- (22) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι λόγοι που προέβαλε η Λιθουανία δικαιολογούν την επικαιροποίηση σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και την τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού.

Διορθώσεις σφαλμάτων εκ παραδρομής

- (23) Στο κείμενο της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 εντοπίστηκαν σφάλματα εκ παραδρομής, τα οποία επηρεάζουν εννέα ορόσημα και στόχους και 17 μέτρα και επιμέρους μέτρα. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να διορθωθούν τα εν λόγω σφάλματα εκ παραδρομής που δεν απηχούν το περιεχόμενο του ΣΑΑ που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 14 Μαΐου 2021, όπως συμφωνήθηκε μεταξύ της Επιτροπής και της Λιθουανίας.

Τα εν λόγω σφάλματα εκ παραδρομής σχετίζονται με το ορόσημο 2 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.2 (Ανάπτυξη ψηφιακού συστήματος υγείας που θα διευκολύνει τη δευτερογενή χρήση των δεδομένων υγείας), το ορόσημο 4 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.4. (Δημιουργία ενός βασικού μοντέλου παροχής δημόσιων υπηρεσιών υγείας), τον στόχο 8 και τον στόχο 9 του επιμέρους μέτρου Α.1.1.8 (Δημιουργία αντιπροσωπευτικής συλλογής γονιδιωμάτων αναφοράς στο πλαίσιο του σχεδίου για την υγεία «Genome Europe»), το μέτρο Α.1.2 (Μεταρρύθμιση των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας) και το ορόσημο 15 του επιμέρους μέτρου Α.1.2.1 (Υιοθέτηση του μοντέλου μακροχρόνιας φροντίδας) στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 (Ένα ανθεκτικό στο παρόν και το μέλλον σύστημα υγείας), το επιμέρους μέτρο Γ.1.4.3 (Παραγωγή ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου και πόρων), το επιμέρους μέτρο Γ.1.4.4 (Χρηματοδοτικά μέσα για τη δημιουργία επιχειρήσεων και την ψηφιακή καινοτομία), το επιμέρους μέτρο Γ.1.5.1 (Χάρτης πορείας 5G), το επιμέρους μέτρο Δ.1.1.3. (Πρόγραμμα Σχολείων της Χιλιετίας), το επιμέρους μέτρο Δ.1.1.7 (Βελτίωση της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας), το μέτρο Δ.1.4. (Ικανότητες για πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό που αποκτήθηκε στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης), το επιμέρους μέτρο Δ.1.4.1. (Εθνική πλατφόρμα για την πρόοδο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης), και το επιμέρους μέτρο Δ.1.4.4. (Πρόγραμμα κινητικότητας) στο πλαίσιο της συνιστώσας 4 (Ποιοτική και προσβάσιμη εκπαίδευση για ολόκληρο τον κύκλο ζωής), τον στόχο 123 του επιμέρους μέτρου Ε.1.1.2 (Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικτύου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της βελτίωσης των αποστολών των πανεπιστημίων και των κολεγίων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 5 (Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ένα συνεκτικό πλαίσιο για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας και των επιχειρήσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας), το ορόσημο 153 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.3.4 (Πρωώθηση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα), το ορόσημο 175 του επιμέρους μέτρου ΣΤ.1.7.1. (Δημιουργία λύσης για τη διευκόλυνση της έκδοσης ηλεκτρονικών αποδείξεων) στο πλαίσιο της συνιστώσας 6 (Αποτελεσματικός δημόσιος τομέας και προϋποθέσεις ανάκαμψης μετά την πανδημία), και το ορόσημο 180 του επιμέρους μέτρου Ζ.1.1.1 (Μελέτη σχετικά με το καθεστώς ελάχιστου εισοδήματος και τις σχετικές αλλαγές στη νομοθεσία) στο πλαίσιο της συνιστώσας 7 (Περισσότερες ευκαιρίες για όλους να οικοδομήσουν ενεργά την εθνική ευημερία). Οι εν λόγω διορθώσεις δεν επηρεάζουν την εφαρμογή των σχετικών μέτρων.

Το κεφάλαιο για το REPowerEU βάσει του άρθρου 21γ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

- (24) Το κεφάλαιο για το REPowerEU περιλαμβάνει μία μεταρρύθμιση και τρεις νέες επενδύσεις.
- (25) Η μεταρρύθμιση (Η.1.3.) αποσκοπεί στη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος για τους φορείς υλοποίησης έργων που συνδέονται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, η μεταρρύθμιση αποσκοπεί στον εξορθολογισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και άλλων διοικητικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων με τη μείωση του αριθμού των απαιτούμενων αδειών, τη συντόμευση του χρονικού πλαισίου για τη λήψη τους και την κανονιστική ρύθμιση των υβριδικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής (Η.1.3.1.). Επιπλέον, η μεταρρύθμιση αναμένεται ότι θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές του συνόλου της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Λιθουανία, με την ανάλυση διαφόρων σεναρίων μοντελοποίησης και την ανάπτυξη ενός μοντέλου μετασχηματισμού του λιθουανικού τομέα ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, η μεταρρύθμιση αποσκοπεί στην παροχή στήριξης σε νομικές οντότητες, γεωργούς, κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών για την αγορά και εγκατάσταση χειρσαίων ηλιακών και αιολικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, δίνοντας προτεραιότητα στην ιδιοκατανάλωση, στις γεωργικές ή οικονομικές ανάγκες (Η.1.3.2.). Η μεταρρύθμιση συμβάλλει αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU, που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 στοιχεία β) και ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, μέσω προτάσεων σχετικά με τις αναγκαίες δράσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη Λιθουανία, προτάσεων για την επίτευξη ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ισοδύναμης με το 100% της συνολικής εθνικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και μέσω της παροχής στήριξης για τη δημιουργία πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- (26) Το κεφάλαιο για το REPowerEU προβλέπει αύξηση της χρηματοδότησης για την ανακαίνιση πολυκατοικιών, με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και τη μείωση του κόστους θέρμανσης για τους ενοίκους. Με τον τρόπο αυτόν, συμβάλλει σε έναν βαθμό στη μείωση της ενεργειακής φτώχειας που συχνά βιώνουν οι κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούσες ομάδες.

- (27) Οι νέες επενδύσεις στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU περιλαμβάνουν: α) στήριξη για την επιτάχυνση της ανακαίνισης κτιρίων (H.1.1), β) στήριξη για την αγορά καθαρών οχημάτων εσωτερικής ναυσιπλοΐας (H.1.2.), γ) δανειακή στήριξη για την αύξηση της δυναμικότητας ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ (H.3.1.). Η πρώτη επένδυση (H.1.1.) περιλαμβάνει δύο στοιχεία: α) επικαιροποίηση και δοκιμή στην πράξη δεσμών μέτρων και προτύπων ανακαίνισης κτιρίων (H.1.1.1.)· και β) στήριξη για την ανακαίνιση πολυκατοικιών με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (στην κατηγορία A) (H.1.1.2.). Το πρώτο στοιχείο (H.1.1.1) συνίσταται σε έργα επίδειξης πράσινης ανακαίνισης, με τη χρήση νέων βιομηχανικών συστημάτων θερμομόνωσης από οργανικές πρώτες ύλες, καθώς και σε τεχνολογίες μοντελοποίησης κτιριακών πληροφοριών που συνδυάζουν όλες τις κατασκευαστικές διαδικασίες. Το δεύτερο στοιχείο (H.1.1.2.) αφορά στήριξη που παρέχεται με τη μορφή αποζημίωσης που αντιστοιχεί, κατά μέσο όρο, σε τουλάχιστον 30 % των δαπανών για έργα, αποζημίωσης για δάνεια με επιτόκιο άνω του 3 %, καθώς και αποζημίωσης 100 % των δαπανών για τεχνική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένου των εξόδων προετοιμασίας, διαχείρισης και συντήρησης των έργων. Η δεύτερη επένδυση (H.1.2.) αποβλέπει στην αγορά και παράδοση του εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές μηδενικών εκπομπών. Η τρίτη επένδυση (H.3.1.) συνίσταται στην παροχή δανειακής στήριξης σε επιχειρηματικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων οντοτήτων που ασκούν παρόμοιες δραστηριότητες με τις ιδιωτικές οντότητες) για επενδύσεις σε έργα που στηρίζουν τη δημιουργία πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ (ηλιακή και αιολική).

- (28) Οι προαναφερθείσες επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν στη στήριξη των στόχων του άρθρου 21γ παράγραφος 3 στοιχεία β), γ) και ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, με την παροχή στήριξης για λύσεις μεταφορών μηδενικών εκπομπών και την παροχή δανειακής στήριξης για τη δημιουργία πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- (29) Η Επιτροπή έχει αξιολογήσει το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

Ισορροπημένη απάντηση που συμβάλλει στους έξι πυλώνες

- (30) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) και το κριτήριο 2.1 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αντιπροσωπεύει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και συμβάλλει έτσι κατάλληλα και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων και της χρηματοδοτικής κατανομής για το οικείο κράτος μέλος.

- (31) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, επηρεάζει θετικά τη συμβολή του ΣΑΑ στον πρώτο πυλώνα για την πράσινη μετάβαση, καθώς το κεφάλαιο για το REPowerEU συμβάλλει σχεδόν κατά 100 % στους πράσινους στόχους. Όσον αφορά τους άλλους πυλώνες, η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του ΣΑΑ δεν έχουν αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση του ΣΑΑ, η οποία αντιπροσωπεύει, σε μεγάλο βαθμό, μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση, ή στη σημαντική συμβολή του στο σύνολο των έξι πυλώνων που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Όσον αφορά τον πυλώνα της πράσινης μετάβασης, το τροποποιημένο ΣΑΑ της Λιθουανίας, μαζί με το κεφάλαιο για το REPowerEU, ανταποκρίνεται στις πράσινες προκλήσεις, ιδίως στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (Πράσινο μετασχηματισμός της Λιθουανίας) και της νέας συνιστώσας 8 (κεφάλαιο για το REPowerEU). Στο πλαίσιο της συνιστώσας 2, το τροποποιημένο ΣΑΑ αυξάνει το επίπεδο φιλοδοξίας ορισμένων υφιστάμενων επενδύσεων, ιδίως στον τομέα των μεταφορών. Η συνιστώσα αυτή περιλαμβάνει επίσης μια νέα μεταρρύθμιση για την προώθηση της πράσινης χρηματοδότησης μέσω ενός σχεδίου δράσης για την πράσινη χρηματοδότηση. Η μεταρρύθμιση περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία ενός Κέντρου Γνώσεων και Ικανοτήτων στον τομέα της Πράσινης Χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο της συνιστώσας 8, τα μέτρα σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης, την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ανακαινίσεις πολυκατοικιών και τα πράσινα πιλοτικά έργα για ανακαινίσεις κτιρίων, καθώς και σχετικά με τις καθαρές εσωτερικές πλωτές μεταφορές, συμβάλλουν στην επίτευξη των κλιματικών στόχων της Ένωσης για το 2030 και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας της Ένωσης έως το 2050.

Αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που εντοπίζονται στις ειδικές συστάσεις

- (32) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να συμβάλλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων (βαθμολόγηση Α) που εντοπίζονται στις σχετικές ειδικές συστάσεις προς τη Λιθουανία, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών πτυχών τους ή των προκλήσεων που εντοπίζονται σε άλλα σχετικά έγγραφα που έχουν εγκριθεί επίσημα από την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (33) Ειδικότερα, το τροποποιημένο ΣΑΑ λαμβάνει υπόψη τις ειδικές συστάσεις που έχουν εγκριθεί επίσημα από το Συμβούλιο πριν από την υποβολή του. Καθώς το μέγεθος του ΣΑΑ αυξήθηκε μετά από πρόσθετο αίτημα δανείου, στη συνολική αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη και όλες οι διαρθρωτικές συστάσεις του 2022 και του 2023.
- (34) Αφού αξιολόγησε την πρόοδο στην εφαρμογή όλων των σχετικών ειδικών συστάσεων (ΣΑΧ) κατά τον χρόνο υποβολής του τροποποιημένου εθνικού ΣΑΑ, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η σύσταση για ενοποίηση των εκτελεστικών φορέων έρευνας και καινοτομίας (σύσταση 3.8 του 2019) εφαρμόστηκε πλήρως. Έχει επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος όσον αφορά τις συστάσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης στην απασχόληση (σύσταση 2.1 του 2020), για την τόνωση των επενδύσεων για την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού (σύσταση 1.3 του 2021), για την επέκταση των δημόσιων επενδύσεων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια (σύσταση 1.2 του 2022) και για τη διασφάλιση επαρκούς δυναμικότητας των ενεργειακών διασυνδέσεων (σύσταση 4.5 του 2022).

- (35) Το τροποποιημένο ΣΑΑ περιλαμβάνει εκτενές σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων οι οποίες περιγράφονται στις ειδικές συστάσεις (ΣΑΧ) που απηύθυνε το Συμβούλιο στη Λιθουανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Μολονότι το τροποποιημένο ΣΑΑ προτείνει ορισμένες αλλαγές στην ουσία των ισχυόντων μέτρων, αυτές δεν επηρεάζουν την προηγούμενη αξιολόγηση σχετικά με την κάλυψη ενός σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίστηκαν στις ειδικές συστάσεις του 2019 και του 2020.
- (36) Τα βασικά μέτρα του τροποποιημένου ΣΑΑ, μεταξύ άλλων και στο κεφάλαιο για το REPowerEU, συμβάλλουν στην ενίσχυση της φιλοδοξίας του ΣΑΑ όσον αφορά τη σύσταση 4 του 2022 για μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα με την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας, των μεταφορών και των κτιρίων, και τη διασφάλιση επαρκούς δυναμικότητας των ενεργειακών διασυνδέσεων, αλλά και όσον αφορά τη σύσταση 4 του 2023 για περαιτέρω μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και την εισαγόμενη ενέργεια μέσω της επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και για την εντατικοποίηση των προσπαθειών πολιτικής που αποσκοπούν στην παροχή και την απόκτηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση.

- (37) Ειδικότερα, οι νέες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων που σχετίζονται με τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και την προώθηση της υιοθέτησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η επένδυση στο χρηματοδοτικό μέσο που αποσκοπεί στην αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας από ΑΠΕ θα πρέπει να συμβάλλει στην επάρκεια της δυναμικότητας των ενεργειακών διασυνδέσεων μέσω της αύξησης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός της χώρας. Οι νομοθετικές αλλαγές που προτείνονται με τη μεταρρύθμιση του κεφαλαίου για το REPowerEU και αποσκοπούν στον εξορθολογισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και άλλων διοικητικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων με τη μείωση του αριθμού των απαιτούμενων αδειών, τη συντόμευση του χρονικού πλαισίου για τη λήψη τους και την κανονιστική ρύθμιση των υβριδικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, θα πρέπει να συμβάλουν στην επάρκεια της δυναμικότητας και της πρόσβασης στο δίκτυο. Επιπλέον, η κλιμάκωση των επενδύσεων για τη στήριξη των ανακαινίσεων πολυκατοικιών θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και στην απανθρακοποίηση των κτιρίων, συμβάλλοντας έτσι σε έναν βαθμό και στη μείωση της ενεργειακής φτώχειας. Τέλος, το τροποποιημένο ΣΑΑ περιλαμβάνει επένδυση στην καθαρή κινητικότητα με στόχο την αγορά καθαρών οχημάτων εσωτερικής ναυσιπλοΐας, η οποία αναμένεται να συμβάλει στην απανθρακοποίηση των μεταφορών.

- (38) Εκτός από το κεφάλαιο για το REPowerEU, το τροποποιημένο ΣΑΑ περιλαμβάνει επίσης διάφορες νέες μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση, σε κάποιο βαθμό, ενός ορισμένου υποσυνόλου των συστάσεων του 2022 και του 2023. Πρώτον, όσον αφορά τις συστάσεις για την αύξηση της ποιότητας και τη βελτίωση του σχεδιασμού και της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, το ΣΑΑ περιλαμβάνει μεταρρύθμιση που αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας, της ολοκλήρωσης και της εξατομίκευσης των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών απασχόλησης. Δεύτερον, όσον αφορά τη σύσταση 1 του 2022 για την προώθηση των συνεργατικών δημόσιων συμβάσεων σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης και δήμων, το ΣΑΑ περιλαμβάνει μεταρρύθμιση με στόχο την επέκταση του καταλόγου προϊόντων που μπορούν να αγοραστούν μέσω του κεντρικού φορέα προμηθειών και την κατάρτιση σχεδίου για τη συγκέντρωση των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν ιδρύματα και οργανισμούς υγείας.

Συμβολή στο αναπτυξιακό δυναμικό, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα

- (39) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το κριτήριο 2.3 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο (βαθμολόγηση Α) στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα της Λιθουανίας, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους, καθώς και στον μετριασμό του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου της κρίσης της COVID-19, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και τη σύγκλιση στην Ένωση.

- (40) Κατά την αρχική αξιολόγηση του ΣΑΑ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το κριτήριο 2.3 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, διαπιστώθηκε ότι το ΣΑΑ αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο (βαθμολόγηση Α) στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα της Λιθουανίας, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους, και στον μετριασμό του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου της κρίσης της COVID-19, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και τη σύγκλιση στην Ένωση.
- (41) Οι τυποποιημένες προσομοιώσεις που διεξήγαγαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής δείχνουν ότι, σε σύγκριση με το βασικό σενάριο στο αρχικό ΣΑΑ, οι νέες παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το δάνειο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα αποφέρουν υψηλότερο επίπεδο ΑΕΠ της τάξης του 0,4 % κατά μέσο όρο για την περίοδο 2024-2027, πέρα από τον θετικό αντίκτυπο που μπορεί να έχουν οι συμπεριλαμβανόμενες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ή άλλα νέα μέτρα που χρηματοδοτούνται από την επιχορήγηση. Τα τελευταία αυτά αποτελέσματα ενσωματώθηκαν στις προβλέψεις της Λιθουανίας και, σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρουσιάζονται στο αίτημα τροποποίησης της Λιθουανίας, οι νέες παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ θα αποφέρουν υψηλότερο επίπεδο ΑΕΠ της τάξης του 0,97 % κατά μέσο όρο, ή 492,5 εκατ. EUR ετησίως, κατά την περίοδο 2023-2027. Οι προβλέψεις της Λιθουανίας δείχνουν επίσης μέτριο θετικό κοινωνικό αντίκτυπο των νέων μέτρων που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ (το ποσοστό απασχόλησης προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,32 %) και ελαφρώς αρνητικό δημοσιονομικό αντίκτυπο (η επίπτωση στο δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται σε -0,27 % του ΑΕΠ) κατά την περίοδο 2023-2027.

- (42) Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που προστέθηκαν πρόσφατα στο τροποποιημένο ΣΑΑ συμβάλλουν στην επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και της ενεργειακής ανεξαρτησίας, που αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στο αναπτυξιακό δυναμικό της Λιθουανίας, καθώς και στην οικονομική και θεσμική της ανθεκτικότητα. Το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, εισάγει στο πλαίσιο της επένδυσης 2 της συνιστώσας E.2 ένα χρηματοδοτικό μέσο που παρέχει δάνεια σε επιχειρήσεις για την απόκτηση και την ανάπτυξη πράσινων τεχνολογιών και τεχνολογιών υψηλής προστιθέμενης αξίας για τη βιομηχανική ανάπτυξη. Δεδομένου ότι το μέτρο αναμένεται να αφορά κυρίως μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αλλά και μεγαλύτερες επιχειρήσεις σε τομείς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη λήψη οικονομικής ενίσχυσης από παραδοσιακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, θα πρέπει να κινητοποιήσει την αναγκαία χρηματοδότηση και να ενισχύσει την παραγωγική ικανότητα της λιθουανικής βιομηχανίας.
- (43) Όσον αφορά τον κοινωνικό αντίκτυπο του τροποποιημένου ΣΑΑ, η βασική μεταρρύθμιση που επικεντρώνεται στις κοινωνικές υπηρεσίες είναι η μεταρρύθμιση 1 της συνιστώσας Z.3 για τη βελτίωση της ποιότητας των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών απασχόλησης. Αποσκοπώντας στη μείωση του κατακερματισμού στον σχεδιασμό και την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, η μεταρρύθμιση αναμένεται να αντιμετωπίσει μια αδυναμία του ισχύοντος συστήματος κοινωνικής προστασίας. Η μεταρρύθμιση συνολικά αναμένεται να ενισχύσει τον κοινωνικό αντίκτυπο του ΣΑΑ και να αυξήσει τη συμβολή του στην κοινωνική συνοχή.

Αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»

- (44) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο δ) και το κριτήριο 2.4 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να διασφαλίσει ότι κανένα μέτρο (βαθμολόγηση Α) για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στο εν λόγω ΣΑΑ δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»).

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

- (45) Το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, έχει αξιολογηθεί ότι συνάδει με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται στην τεχνική καθοδήγηση που παρέχεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας¹. Η αξιολόγηση διενεργείται συστηματικά για κάθε τροποποιημένη μεταρρύθμιση και επένδυση σύμφωνα με την προσέγγιση των δύο σταδίων. Από την αξιολόγηση συνάγεται ότι σε όλα τα τροποποιημένα μέτρα είτε δεν υπάρχει κίνδυνος σημαντικής βλάβης είτε, όταν εντοπίζεται κίνδυνος, διενεργείται λεπτομερέστερη αξιολόγηση που αποδεικνύει την απουσία σημαντικής βλάβης. Η Λιθουανία υπέβαλε έκθεση σχετικά με τη λεπτομερή αξιολόγηση των νέων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του κεφαλαίου για το REPowerEU. Κανένα από τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU δεν απαιτεί παρέκκλιση από την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης». Όταν είναι απαραίτητο, οι απαιτήσεις της αξιολόγησης βάσει της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» κατοχυρώνονται στον σχεδιασμό του μέτρου και προσδιορίζονται σε ορόσημο ή στόχο του εν λόγω μέτρου. Βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι κανένα μέτρο δεν αναμένεται να βλάψει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852.

Συμβολή στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU

- (46) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο δα) και το κριτήριο 2.12 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το κεφάλαιο για το REPowerEU αναμένεται να συμβάλει αποτελεσματικά σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην ενεργειακή ασφάλεια, στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, στην ενίσχυση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, στην αύξηση της χωρητικότητας αποθήκευσης ενέργειας ή στην αναγκαία μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα πριν από το 2030.

¹ ΕΕ C 58 της 18.2.2021, σ. 1.

- (47) Ο στόχος που ορίζεται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/24 σχετικά με την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών, την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας, την αύξηση της παραγωγής και της χρήσης βιώσιμου βιομεθανίου και ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου από μη ορυκτές πηγές, καθώς και την αύξηση του μεριδίου και την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας αναμένεται να αντιμετωπιστεί με τη μεταρρύθμιση Η.1.3.1. που αποσκοπεί στον εξορθολογισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και άλλων διοικητικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων με τη μείωση του αριθμού των απαιτούμενων αδειών, τη συντόμευση του χρονικού πλαισίου για τη λήψη τους και την κανονιστική ρύθμιση των υβριδικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, επιταχύνοντας έτσι την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιπλέον, η μεταρρύθμιση Η.1.3.2. αποσκοπεί στην παροχή στήριξης σε νομικές οντότητες, γεωργούς, κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών για την αγορά και εγκατάσταση χειρσαίων ηλιακών και αιολικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, δίνοντας προτεραιότητα στην ιδιοκατανάλωση, στις γεωργικές ή οικονομικές ανάγκες, επιταχύνοντας έτσι την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιπρόσθετα, το κεφάλαιο για το REPowerEU περιλαμβάνει επένδυση (Η.3.1.) που παρέχει δανειακή στήριξη σε επιχειρηματικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων οντοτήτων που ασκούν παρόμοιες δραστηριότητες με τις ιδιωτικές οντότητες) για επενδύσεις σε έργα που στηρίζουν τη δημιουργία πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ (ηλιακή και αιολική), επιταχύνοντας έτσι την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το κεφάλαιο για το REPowerEU περιλαμβάνει επίσης μια επένδυση (Η.1.1), η οποία αποσκοπεί στην αύξηση του ρυθμού της διαδικασίας ανακαίνισης κτιρίων μέσω της επικαιροποίησης και της δοκιμής στην πράξη δεσμών μέτρων και προτύπων ανακαίνισης κτιρίων, καθώς και μέσω της στήριξης για την ανακαίνιση κτιρίων, ενισχύοντας έτσι την ενεργειακή τους απόδοση.

- (48) Ο στόχος που ορίζεται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια αναμένεται να αντιμετωπιστεί με ένα μέτρο που παρέχει στήριξη για την ανακαίνιση πολυκατοικιών, το οποίο βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και μειώνει το κόστος θέρμανσης για τους κατοίκους. Συμβάλλει σε έναν βαθμό στη μείωση της ενεργειακής φτώχειας που συχνά βιώνουν οι κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούσες ομάδες.
- (49) Ο στόχος που ορίζεται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για την αντιμετώπιση των εσωτερικών και διασυνοριακών σημείων συμφόρησης στη μεταφορά και διανομή ενέργειας, τη στήριξη της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και την επιτάχυνση της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη στήριξη των μεταφορών μηδενικών εκπομπών και των υποδομών τους, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρόμων, προβλέπεται να αντιμετωπιστεί με τη μεταρρύθμιση H.1.3.1, η οποία αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της παραγωγής του 100 % της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Λιθουανία από ανανεώσιμες πηγές με την ανάλυση διαφόρων σεναρίων μοντελοποίησης και την ανάπτυξη ενός μοντέλου μετασχηματισμού του λιθουανικού τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, συμβάλλοντας έτσι στην αντιμετώπιση των εσωτερικών και διασυνοριακών σημείων συμφόρησης στη μεταφορά και διανομή ενέργειας. Επιπλέον, το κεφάλαιο για το REPowerEU περιλαμβάνει μια επένδυση (H.1.2.) που αναμένεται να μειώσει τη χρήση των οδικών εμπορευματικών μεταφορών, προωθώντας εναλλακτικές και καθαρότερες πλωτές μεταφορές εμπορευμάτων και άλλων ειδών φορτίου, στηρίζοντας έτσι τις μεταφορές μηδενικών εκπομπών και τις υποδομές τους.
- (50) Τα μέτρα του REPowerEU αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και στην αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επίσης, ενισχύουν τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο αρχικό ΣΑΑ σχετικά με την ενεργειακή απόδοση και την ανακαίνιση κτιρίων και αναμένεται να συμβάλουν στην αύξηση της ανάπτυξης των ΑΠΕ και στη μείωση της ζήτησης ενέργειας.

- (51) Η μεταρρύθμιση του κεφαλαίου για το REPowerEU που αποσκοπεί στην απλούστευση των διοικητικών απαιτήσεων για την ανάπτυξη νέας δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αναμένεται να ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια της Λιθουανίας μέσω τροποποιήσεων του νόμου για την ηλεκτρική ενέργεια και του νόμου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις είναι ο ορισμός και η κανονιστική ρύθμιση των υβριδικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, ο εξορθολογισμός των διαδικασιών αδειοδότησης για την ανάπτυξη ΑΠΕ, καθώς και το συντομότερο χρονικό διάστημα για τη λήψη τους. Η μεταρρύθμιση του συστήματος αδειοδότησης έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τη Λιθουανία αναμένεται να μειώσει τους διοικητικούς φραγμούς και να συμβάλει στη μείωση της εξάρτησής της από τα ορυκτά καύσιμα.
- (52) Επιπλέον, τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU συνάδουν με τις προσπάθειες του αρχικού ΣΑΑ της Λιθουανίας για την προώθηση της απανθρακοποίησης της οικονομίας μέσω της κλιμάκωσης της ανάπτυξης δυναμικότητας ανανεώσιμης ενέργειας, της διαδικασίας ανακαίνισης κτιρίων και της απανθρακοποίησης του τομέα των μεταφορών.
- (53) Η δυναμικότητα και η ευελιξία του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν εμπόδιο για την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την αύξηση της αποδοτικότητας, της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια. Ως εκ τούτου, οι επενδύσεις στην κατασκευή χερσαίων σταθμών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων εγκαταστάσεων αποθήκευσης από το κεφάλαιο της Λιθουανίας για το REPowerEU αναμένεται, σε μεγάλο βαθμό, να καταστήσουν το δίκτυο καταλληλότερο για την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τον εφοδιασμό με σταθερή, ευέλικτη και ταχείας απόκρισης ενέργεια.
- (54) Για όλους αυτούς του λόγους, το τροποποιημένο κεφάλαιο για το REPowerEU αναμένεται να συμβάλει αποτελεσματικά σε μεγάλο βαθμό στην ενεργειακή ασφάλεια, στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, στην ενίσχυση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, στην αύξηση της χωρητικότητας αποθήκευσης ενέργειας ή στην αναγκαία μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα πριν από το 2030.

Μέτρα με διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση

- (55) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο δβ) και το κριτήριο 2.13 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU αναμένεται, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), να έχουν διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση.
- (56) Το κεφάλαιο για το REPowerEU συμβάλλει στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στη μείωση της ζήτησης ενέργειας. Ειδικότερα, η πλειονότητα των μέτρων που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU έχουν πολυκρατική ή διασυνοριακή διάσταση ή επίδραση. Η επενδυτική στήριξη για την αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και μια συνοδευτική μελέτη σχετικά με τη μετάβαση του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Λιθουανίας σε 100 % ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα μειώσουν τελικά την εξάρτηση από τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας και από τα ορυκτά καύσιμα. Τα μέτρα αναμένεται επίσης να μειώσουν την εξάρτηση του τομέα των μεταφορών της Λιθουανίας από τα ορυκτά καύσιμα. Θα πρέπει να παρασχεθεί επενδυτική στήριξη για τη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών για καθαρές πλωτές μεταφορές βαρέων εμπορευμάτων εσωτερικής ναυσιπλοΐας, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν στη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και στη μείωση της ζήτησης εισαγόμενων ορυκτών καυσίμων. Επιπλέον, θα πρέπει να παρασχεθεί επενδυτική στήριξη για την ανακαίνιση πολυκατοικιών, βελτιώνοντας έτσι την ενεργειακή απόδοση του στεγαστικού τομέα της Λιθουανίας. Αυτό αναμένεται να μειώσει τη ζήτηση ενέργειας των εν λόγω κτιρίων και, με τη σειρά της, την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα.
- (57) Το εκτιμώμενο κόστος αυτών των μέτρων που έχουν διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση και περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU αντιστοιχεί στο 100 % του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του κεφαλαίου για το REPowerEU και δικαιολογεί, ως εκ τούτου, τη βαθμολόγηση των μέτρων περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU ως μέτρων που αναμένεται να έχουν, σε μεγάλο βαθμό, διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση.

Συμβολή στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας

- (58) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και το κριτήριο 2.5 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων αντιστοιχούν σε ποσό που αναλογεί στο 40 % των συνολικών πιστώσεων του ΣΑΑ και στο 99 % του συνολικού εκτιμώμενου κόστους των μέτρων του κεφαλαίου για το REPowerEU, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του εν λόγω κανονισμού, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, συνάδει με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα 2021-2030.
- (59) Το τροποποιημένο ΣΑΑ περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική σύσταση, καθώς και την επίτευξη του στόχου της Ένωσης για το κλίμα έως το 2030 και την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Για παράδειγμα, τα περιβαλλοντικά μέτρα και τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στο ΣΑΑ θα χρηματοδοτήσουν τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τους τυρφώνες, τις βιώσιμες μεταφορές και την αποδοτική χρήση των πόρων. Εκτός από τα μέτρα του αρχικού ΣΑΑ, τα μέτρα στο κεφάλαιο της Λιθουανίας για το REPowerEU εστιάζουν στην επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της βιωσιμότητας των μεταφορών και στη συνολική μετάβαση προς την ενεργειακή ανεξαρτησία. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να έχουν διαρκή αντίκτυπο στην πράσινη μετάβαση, επιταχύνοντας τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων και τη στροφή προς ένα βιώσιμο σύστημα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη Λιθουανία.

Συμβολή στην ψηφιακή μετάβαση

- (60) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και το κριτήριο 2.6 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο (βαθμολόγηση Α) στην ψηφιακή μετάβαση ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιστοιχούν σε ποσό που αναλογεί στο 23 % των συνολικών πιστώσεων του τροποποιημένου ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VII του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (61) Η θετική αξιολόγηση της συμβολής στην ψηφιακή μετάβαση που προβλέπεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2021, εξακολουθεί να ισχύει. Το τροποποιημένο ΣΑΑ συνεπάγεται την κλιμάκωση των μέτρων που αποσκοπούν στην ενίσχυση των ικανοτήτων κυβερνοασφάλειας του κράτους. Τα μέτρα περιλαμβάνουν την έγκριση εθνικού προγράμματος ανάπτυξης της κυβερνοασφάλειας, τη θέσπιση συστήματος παρακολούθησης της κυβερνοασφάλειας και την ενίσχυση της ικανότητας διερεύνησης του κυβερνοεγκλήματος. Τα μέτρα αυτά συμπληρώνονται από επένδυση στην αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης στον τομέα της κυβερνοασφάλειας του προσωπικού που εργάζεται στον δημόσιο τομέα. Όλα τα άλλα μέτρα που αφορούν την ψηφιακή μετάβαση παραμένουν αμετάβλητα στο τροποποιημένο ΣΑΑ.

Διαρκής αντίκτυπος

- (62) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) και το κριτήριο 2.7 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να έχει, σε μεγάλο βαθμό, διαρκή αντίκτυπο στη Λιθουανία (βαθμολόγηση Α).
- (63) Κατά την αρχική αξιολόγηση του ΣΑΑ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) και το κριτήριο 2.7 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, διαπιστώθηκε ότι το ΣΑΑ αναμένεται να έχει, σε μεγάλο βαθμό, διαρκή αντίκτυπο στη Λιθουανία (βαθμολόγηση Α).
- (64) Οι νέες επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να έχουν μακροχρόνιο αντίκτυπο στη Λιθουανία, καθώς θα αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές συστάσεις. Οι επενδύσεις στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU εστιάζουν στην οικοδόμηση πρόσθετης δυναμικότητας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και στη στήριξη της απόκτησης μεταφορικών μέσων μηδενικών καθαρών εκπομπών. Τα μέτρα αναμένεται να έχουν διαρκή θετικό αντίκτυπο στην πράσινη μετάβαση της Λιθουανίας, βελτιώνοντας τη μακροπρόθεσμη ενεργειακή ασφάλεια και την οικονομική προσιτότητα της ενέργειας.

- (65) Οι νέες μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να έχουν μακροχρόνιο αντίκτυπο στη Λιθουανία, καθώς θα αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές συστάσεις. Οι πρόσθετες μεταρρυθμίσεις στους τομείς των ΑΠΕ που επιτρέπουν την πράσινη χρηματοδότηση αναμένεται να έχουν διαρκή αντίκτυπο στην πράσινη μετάβαση της Λιθουανίας, διευκολύνοντας και επιταχύνοντας την ανάπτυξη της παραγωγικής της δυναμικότητας. Η μεταρρύθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών αναμένεται επίσης να συμβάλει στην αύξηση της ποιότητας και της εξατομίκευσης των κοινωνικών υπηρεσιών της χώρας.

Παρακολούθηση και εφαρμογή

- (66) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο η) και το κριτήριο 2.8 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, είναι επαρκείς (βαθμολόγηση Α) για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση του ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων τόσο του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος όσο και των οροσήμων και των στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών.
- (67) Το αρχικό ΣΑΑ πρότεινε κατάλληλες ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση του ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, των προτεινόμενων οροσήμων και στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών.

- (68) Η φύση και η έκταση των τροποποιήσεων στο ΣΑΑ της Λιθουανίας δεν έχουν αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση της αποτελεσματικής παρακολούθησης και υλοποίησης του ΣΑΑ. Οι γενικές οργανωτικές ρυθμίσεις για την αξιολόγηση της επάρκειας της υλοποίησης του ΣΑΑ διασφαλίζουν την ορθή παρακολούθηση της προόδου και τα στοιχεία παραμένουν αμετάβλητα. Τα ορόσημα και οι στόχοι του τροποποιημένου ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, καθιστούν δυνατή την επαρκή παρακολούθηση της υλοποίησης του ΣΑΑ. Καθεμία από τις νέες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που εισάγονται στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν στόχο ή ορόσημο που περιέχει τα βασικά στοιχεία του μέτρου και επιτρέπει την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του. Τα ορόσημα και οι στόχοι είναι σαφή και ρεαλιστικά και οι προτεινόμενοι δείκτες που επιλέγονται για την υλοποίηση των οροσήμων και των στόχων είναι συναφείς, αποδεκτοί και άρτιοι.

Υπολογισμός του κόστους

- (69) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο θ) και το κριτήριο 2.9 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η αιτιολόγηση που παρέχεται στο τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, σχετικά με το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ είναι, σε μέτριο βαθμό (βαθμολόγηση Β), εύλογη και βάσιμη, σύμφωνη με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και ανάλογη προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.
- (70) Από την αρχική αξιολόγηση του ΣΑΑ διαπιστώθηκε ότι η Λιθουανία είχε παράσχει εκτιμώμενες δαπάνες για κάθε επένδυση που περιλαμβανόταν στο ΣΑΑ, με γενικά λεπτομερείς και τεκμηριωμένες αναλύσεις κόστους. Η αιτιολόγηση που παρασχέθηκε από τη Λιθουανία για το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ ήταν, σε μέτριο βαθμό, εύλογη και βάσιμη, σύμφωνη με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας, και ανάλογη προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

- (71) Η Λιθουανία έχει παράσχει μεμονωμένες εκτιμήσεις του κόστους για όλα τα νέα μέτρα που συνεπάγονται κόστος στο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, καθώς και μεμονωμένη αιτιολόγηση για όλα τα μέτρα των οποίων οι τροποποιήσεις συνεπάγονταν αλλαγή στις εκτιμήσεις κόστους ή σε σχετικό στόχο. Οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τη Λιθουανία σχετικά με το κόστος είναι, ως επί το πλείστον, επαρκώς λεπτομερείς και τεκμηριωμένες. Η Λιθουανία υπέβαλε εκτιμήσεις και παραδοχές για το κόστος χρησιμοποιώντας το τυποποιημένο υπόδειγμα πίνακα, που είχε σκοπό να συνοψίσει τις βασικές πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την κοστολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας στην οποία βασίζονται οι υπολογισμοί του κόστους. Η Λιθουανία υπέβαλε επίσης πρόσθετα έγγραφα και υλικό με σκοπό την αποσαφήνιση των εκτιμήσεων κόστους και την παροχή δεδομένων κοστολόγησης και δεικτών αναφοράς για συγκρίσιμες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν ή σε άλλες χώρες για τα περισσότερα από τα νέα μέτρα. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν περιγραφές και επεξηγήσεις σχετικά με τους βασικούς παράγοντες και τις αλλαγές στο κόστος των τροποποιημένων μέτρων, καθώς και την αναλογικότητά τους. Από την αξιολόγηση των εκτιμήσεων κόστους και των δικαιολογητικών εγγράφων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος του κόστους των νέων μέτρων είναι επαρκώς αιτιολογημένο, εύλογο και βάσιμο. Επιπλέον, οι αλλαγές στις εκτιμήσεις κόστους των τροποποιημένων μέτρων είναι επαρκώς αιτιολογημένες και αναλογικές. Τέλος, το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ συνάδει με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και είναι ανάλογο προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.
- (72) Η Λιθουανία έχει παράσχει επαρκείς πληροφορίες και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το κόστος για όλα τα νέα μέτρα και τα μέτρα του REPowerEU δεν θα χρηματοδοτείται ταυτόχρονα από άλλες πηγές χρηματοδότησης της Ένωσης. Η δέσμευση για την εφαρμογή διασφαλίσεων που αποσκοπούν στην πρόληψη της διπλής χρηματοδότησης παραμένει και δεν έχει μεταβληθεί με την τροποποίηση του ΣΑΑ.

- (73) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ι) και το κριτήριο 2.10 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, και τα πρόσθετα μέτρα που περιλαμβάνονται στην παρούσα απόφαση επαρκούν (βαθμολόγηση Α) για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη χρήση των κονδυλίων που παρέχονται στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού, και οι ρυθμίσεις αναμένεται να συμβάλουν αποτελεσματικά στην αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης. Αυτό δεν θίγει την εφαρμογή άλλων μέσων και εργαλείων για την προώθηση και την επιβολή της συμμόρφωσης με το δίκαιο της Ένωσης, μεταξύ άλλων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων, καθώς και για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹.
- (74) Η αξιολόγηση του αρχικού ΣΑΑ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ι) και το κριτήριο 2.10 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, έκρινε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι επαρκείς (βαθμολόγηση Α) για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1).

- (75) Το τροποποιημένο ΣΑΑ περιλαμβάνει επικαιροποίηση του πλαισίου ελέγχων και δικλίδων. Εκτός από τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στις διαχειριστικές και διοικητικές αρχές, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα διαχείρισης και εσωτερικού ελέγχου της Λιθουανίας αναθέτουν τον ρόλο του συντονιστικού φορέα στην Κεντρική Υπηρεσία Διαχείρισης Έργων (CPMA) από κοινού με το Υπουργείο Οικονομικών. Επιπλέον, το τροποποιημένο ΣΑΑ της Λιθουανίας προβλέπει τη χρήση των υφιστάμενων εθνικών συστημάτων πληροφοριών για την αποθήκευση των δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο iii) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, έως ότου το INVESTIS καταστεί πλήρως λειτουργικό. Το INVESTIS είναι ένα ενιαίο σύστημα πληροφοριών που προορίζεται για τη διαχείριση του ΣΑΑ και άλλων ταμείων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Η φύση και η έκταση αυτών των τροποποιήσεων δεν έχουν αντίκτυπο στην αρχική αξιολόγηση της αποτελεσματικής παρακολούθησης και υλοποίησης του ΣΑΑ.

Συνοχή του ΣΑΑ

- (76) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και το κριτήριο 2.11 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, περιλαμβάνει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις.

- (77) Το τροποποιημένο σχέδιο, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, τροποποιεί τις επτά υφιστάμενες συνιστώσες και προσθέτει το κεφάλαιο για το REPowerEU ως πρόσθετη συνιστώσα (συνιστώσα 8). Εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μακροχρόνιες διαρθρωτικές προκλήσεις και αυξάνει την ανθεκτικότητα της λιθουανικής οικονομίας. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν μεταβάλλουν τη συνολική συνοχή του ΣΑΑ, δεδομένου ότι οι συνιστώσες αποτελούνται από συνεκτικές δέσμες μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που αλληλοενισχύονται και αλληλοσυμπληρώνονται. Το ΣΑΑ εμπλουτίζεται περαιτέρω με μέτρα για τη στήριξη της πράσινης μετάβασης και με την προσθήκη του νέου κεφαλαίου για το REPowerEU. Επιπλέον, οι πρόσθετες επενδύσεις στην κυβερνοασφάλεια θα ενισχύσουν την ψηφιακή μετάβαση διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης δεδομένων και ενισχύοντας τις ικανότητες της Λιθουανίας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.

Άλλα κριτήρια αξιολόγησης

- (78) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τροποποιήσεις που πρότείνει η Λιθουανία δεν επηρεάζουν τη θετική αξιολόγηση του ΣΑΑ όπως παρατίθεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 28ης Ιουλίου 2021 όσον αφορά τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του ΣΑΑ με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

- (79) Η Λιθουανία πραγματοποίησε στοχευμένες διαβουλεύσεις με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη για την προετοιμασία του τροποποιημένου ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Συμμετείχαν κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Τα υπουργεία διαβουλευτήκαν με τους εταίρους τους στον αντίστοιχο τομέα και άντλησαν δραστηριότητες που συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU. Τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετείχαν στη διαβούλευση τόνισαν τη σημασία της ενίσχυσης των επενδύσεων στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και στην ενεργειακή ανεξαρτησία. Επίσης, στις 7 Δεκεμβρίου 2022 εγκαινιάστηκε διαβούλευση διάρκειας ενός μήνα από το Υπουργείο Οικονομικών, ανοικτή στο ευρύ κοινό. Το κοινό ενημερώθηκε εκ των προτέρων για τις προτεινόμενες αλλαγές σε διάφορα δελτία Τύπου που δημοσιεύτηκαν στον ιστότοπο του Υπουργείου Οικονομικών και σε συνέντευξη Τύπου στην οποία παρέστησαν οι υπουργοί Οικονομικών και Ενέργειας την πρώτη μέρα της διαβούλευσης. Επιπλέον, το κοινό κλήθηκε να εκφράσει τις απόψεις του σχετικά με τους λογαριασμούς του Υπουργείου Οικονομικών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η λιθουανική κυβέρνηση έλαβε μόνο μία πρόταση σχετικά με την πιθανή ανάπτυξη του τομέα της εκπαίδευσης μέσω των δημόσιων διαβουλεύσεων. Για να εξασφαλιστεί η οικειοποίηση από τους σχετικούς φορείς, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν όλες οι τοπικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU.

Θετική αξιολόγηση

- (80) Σε συνέχεια της θετικής αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με το τροποποιημένο ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι το ΣΑΑ συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 και το παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού, η παρούσα απόφαση καθορίζει τις μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα που απαιτούνται για την υλοποίηση του τροποποιημένου ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, τα σχετικά ορόσημα, τους στόχους και τους δείκτες, καθώς και το ποσό που διατίθεται από την Ένωση, υπό μορφή μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης και δανειακής στήριξης, για την υλοποίηση του τροποποιημένου ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU.

Χρηματοδοτική συνεισφορά

- (81) Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του τροποποιημένου ΣΑΑ της Λιθουανίας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, ανέρχεται σε 3 849 237 823 EUR. Δεδομένου ότι το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του τροποποιημένου ΣΑΑ είναι υψηλότερο από την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά που διατίθεται για τη Λιθουανία, η χρηματοδοτική συνεισφορά που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και διατίθεται για το τροποποιημένο ΣΑΑ της Λιθουανίας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, θα πρέπει να ισούται με το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που διατίθεται για το τροποποιημένο ΣΑΑ της Λιθουανίας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Το ποσό αυτό ισούται με 2 099 135 822 EUR.

- (82) Στις 30 Ιουνίου 2023, η Λιθουανία υπέβαλε αίτημα, δυνάμει του άρθρου 21α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, για την κατανομή των εσόδων που αναφέρονται στο άρθρο 21α παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού μεταξύ των κρατών μελών με βάση τους δείκτες που καθορίζονται στη μεθοδολογία του παραρτήματος IVα του εν λόγω κανονισμού. Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με σκοπό την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 στοιχεία β) έως στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU ανέρχεται σε 198 429 642 EUR. Δεδομένου ότι το ποσό αυτό είναι υψηλότερο από το μερίδιο κατανομής που διατίθεται για τη Λιθουανία, η πρόσθετη μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη που διατίθεται για τη Λιθουανία θα πρέπει να ισούται με το μερίδιο κατανομής. Το ποσό αυτό ισούται με 193 729 642 EUR.
- (83) Επιπλέον, την 1η Μαρτίου 2023 η Λιθουανία υπέβαλε αιτιολογημένο αίτημα, σύμφωνα με το άρθρο 4α του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1755 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, για τη μεταφορά στον μηχανισμό μέρους του υπολοίπου της προσωρινής της κατανομής από τους πόρους του αποθεματικού προσαρμογής στο Brexit στον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 («μηχανισμός»), ύψους 4 700 000 EUR. Το ποσό αυτό θα πρέπει να διατεθεί για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο κεφάλαιο για το REPowerEU ως πρόσθετη μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη.
- (84) Η συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά που διατίθεται στη Λιθουανία θα πρέπει να ανέλθει σε 2 297 565 464 EUR.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1755 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2021, για τη θέσπιση του αποθεματικού προσαρμογής στο Brexit (ΕΕ L 357 της 8.10.2021, σ. 1).

Δάνειο

- (85) Επιπλέον, προκειμένου να στηρίζει πρόσθετες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, η Λιθουανία ζήτησε συνολική δανειακή στήριξη ύψους 1 551 672 358 EUR, και ειδικότερα 549 130 737 EUR για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU και 1 002 541 621 EUR για τη στήριξη των υπόλοιπων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων του ΣΑΑ. Ο μέγιστος όγκος του δανείου που ζητήθηκε από τη Λιθουανία δεν υπερβαίνει το 6,8 % του ακαθάριστου εθνικού της εισοδήματος το 2019 σε τρέχουσες τιμές. Το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ είναι υψηλότερο από τη συνδυασμένη χρηματοδοτική συνεισφορά που διατίθεται για τη Λιθουανία, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU και της επικαιροποιημένης μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, των εσόδων από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών δυνάμει της οδηγίας 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ και από το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit.

Προχρηματοδότηση REPowerEU

- (86) Η Λιθουανία ζήτησε την ακόλουθη χρηματοδότηση για την εφαρμογή του οικείου κεφαλαίου για το REPowerEU: μεταφορά ποσού ύψους 4 700 000 EUR από την προσωρινή κατανομή από τους πόρους του αποθεματικού προσαρμογής στο Brexit, και 193 729 642 EUR από τα έσοδα από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών στο πλαίσιο της οδηγίας 2003/87/EK, 549 130 737 EUR υπό μορφή δανείου.

¹ Οδηγία 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/EK του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

- (87) Στις 30 Ιουνίου 2023, η Λιθουανία υπέβαλε αίτηση προχρηματοδότησης για τα εν λόγω ποσά, δυνάμει του άρθρου 21δ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ύψους 20 % της αιτούμενης χρηματοδότησης. Με την επιφύλαξη των διαθέσιμων πόρων, η εν λόγω προχρηματοδότηση θα πρέπει να διατεθεί στη Λιθουανία με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος των συμφωνιών που πρόκειται να συναφθούν μεταξύ της Επιτροπής και της Λιθουανίας, και σύμφωνα με αυτήν, δυνάμει του άρθρου 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και του άρθρου 15 παράγραφος 2 του ίδιου κανονισμού.
- (88) Ως εκ τούτου, η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λιθουανίας θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως. Για λόγους σαφήνειας, το παράρτημα της εν λόγω εκτελεστικής απόφασης θα πρέπει να αντικατασταθεί εξ ολοκλήρου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021 για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λιθουανίας τροποποιείται ως εξής:

- 1) το άρθρο 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 1

Έγκριση της αξιολόγησης του ΣΑΑ

Εγκρίνεται η αξιολόγηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λιθουανίας με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Οι μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα στο πλαίσιο του ΣΑΑ, οι ρυθμίσεις και το χρονοδιάγραμμα παρακολούθησης και υλοποίησης του ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών οροσήμων και στόχων και των πρόσθετων οροσήμων και στόχων που σχετίζονται με την πληρωμή του δανείου, οι σχετικοί δείκτες εκπλήρωσης των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων, καθώς και οι ρυθμίσεις για την παροχή πλήρους πρόσβασης της Επιτροπής στα σχετικά δεδομένα τεκμηρίωσης καθορίζονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.»·

2) στο άρθρο 2, οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Ένωση διαθέτει στη Λιθουανία χρηματοδοτική συνεισφορά με τη μορφή μη επιστρεπτέας στήριξης ύψους 2 297 565 464 EUR*. Η συνεισφορά αυτή περιλαμβάνει:

- α) ποσό ύψους 2 091 774 090 EUR το οποίου διατίθεται για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022·
- β) ποσό ύψους 7 361 732 EUR το οποίο διατίθεται για νομική δέσμευση από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023·
- γ) ποσό ύψους 193 729 642 EUR**, σύμφωνα με το άρθρο 21α παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, αποκλειστικά για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις με σκοπό την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 στοιχεία β) έως στ) του εν λόγω κανονισμού·
- δ) ποσό ύψους 4 700 000 EUR, το οποίο μεταφέρθηκε στον μηχανισμό από το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit.

2. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης διατίθεται από την Επιτροπή στη Λιθουανία σε δόσεις σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας απόφασης. Ποσό ύψους 289 145 365 EUR διατίθεται ως προχρηματοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

Ποσό ύψους 39 685 928 EUR διατίθεται ως προχρηματοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 21δ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η πληρωμή της προχρηματοδότησης μπορεί να εκταμιευθεί από την Επιτροπή σε έως και δύο δόσεις.

Η προχρηματοδότηση και οι δόσεις μπορούν να εκταμιευθούν από την Επιτροπή εφάπαξ ή σε περισσότερες τμηματικές καταβολές. Το ύψος των τμηματικών καταβολών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης.

-
- * Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη χρηματοδοτική κατανομή μετά την αφαίρεση του αναλογικού μεριδίου της Λιθουανίας στις δαπάνες του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 11 του εν λόγω κανονισμού.
- ** Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη χρηματοδοτική κατανομή μετά την αφαίρεση του αναλογικού μεριδίου της Λιθουανίας στις δαπάνες του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος IVα του εν λόγω κανονισμού.»

3) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 2α

Δανειακή στήριξη

1. Η Ένωση θέτει στη διάθεση της Λιθουανίας δάνειο ανώτατου ύψους 1 551 672 358 EUR.
2. Η δανειακή στήριξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διατίθεται από την Επιτροπή στη Λιθουανία σε δόσεις σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Ποσό ύψους 109 826 147 EUR διατίθεται ως προχρηματοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 21δ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η πληρωμή της προχρηματοδότησης μπορεί να εκταμιευθεί από την Επιτροπή σε έως και δύο δόσεις.

Η προχρηματοδότηση και οι δόσεις μπορούν να εκταμιευθούν από την Επιτροπή εφάπαξ ή σε περισσότερες τμηματικές καταβολές. Το ύψος των τμηματικών καταβολών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης.

3. Η προχρηματοδότηση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 αποδεσμεύεται με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της σύμβασης δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 («δανειακή σύμβαση»). Η προχρηματοδότηση εκκαθαρίζεται με αναλογική αφαίρεση από την πληρωμή των δόσεων.

4. Η αποδέσμευση των δόσεων σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότησης εξαρτάται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση και από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Λιθουανία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα πρόσθετα ορόσημα και τους στόχους που καλύπτονται από το δάνειο και έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του τροποποιημένου ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Για να είναι επιλέξιμη για ενίσχυση, η Λιθουανία θα πρέπει να εκπληρώσει τα ορόσημα και τους στόχους το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2026»

4) το παράρτημα αντικαθίσταται από το κείμενο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2
Αποδέκτης

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Λιθουανίας.

...

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος
